

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Justitiedepartementet

Yttrande över Åtgärder som underlättar för brittiska medborgare i Sverige vid ett avtalslöst brexit

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Promemorian innehåller förslag till författningsändringar för att underlätta för brittiska medborgare i Sverige vid ett avtalslöst brexit. Det föreslås ändringar i utlänningslagen (2005:716) och utlänningsförordningen (2006:97). Vidare föreslås en ny förordning om ett tillfälligt undantag från kraven på uppehålls- och arbetstillstånd för vissa brittiska medborgare och deras familjemedlemmar.

De föreslagna ändringarna i utlänningslagen (2005:716) är ett bemyndigande till regeringen att få meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för en utlänning som är medborgare i Förenade kungariket och för familjemedlemmar till en sådan utlänning, samt även meddela föreskrifter om att en ansökan om arbetstillstånd får bifallas även efter inresan i Sverige. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2019.

De föreslagna ändringarna i utlänningsförordningen (2006:97) föranleds av, och är hänvisningar till, den nya föreslagna förordningen. Ändringarna föreslås träda i kraft den 30 mars 2019.

I den föreslagna nya förordningen om ett tillfälligt undantag från kraven på uppehålls- och arbetstillstånd för vissa brittiska medborgare och deras familjemedlemmar anges att en utlänning som är brittisk medborgare och som till följd av brexit har förlorat sin uppehållsrätt i Sverige inte behöver ha uppehålls- eller arbetstillstånd för att vistas och arbeta i Sverige. Detsamma gäller familjemedlemmar till dessa personer samt de utlänningar som är brittiska medborgare och som till följd av brexit har förlorat sin permanenta uppehållsrätt i Sverige. För de sistnämnda upphör undantaget att gälla om utlänningen vistas utanför Sverige i mer än två på varandra följande år. Migrationsverket kan i vissa fall på begäran av en utlänning utfärda bevis om undantag från kravet på uppehållstillstånd. Beviset ska utfärdas snarast möjligt och föras in i utlänningens pass. Förordningen föreslås träda i kraft den 30 mars 2019 och ska gälla till och med den 29 mars 2020.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I promemorian anges att förslagen syftar till att motverka vissa allvarliga följder av ett avtalslöst brexit för de brittiska medborgare och deras familjer som idag bor och arbetar i Sverige. Förslagen anges endast bli aktuella om Förenade kungariket lämnar EU utan att någon överenskommelse om övergångsregler

finns på plats mellan parterna.

Regelrådet anser att bakgrund och syfte med förslaget beskrivs på ett för detta ärende tillräckligt sätt. Regelrådet finner därmed att beskrivningen är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Regelrådet har inte kunnat finna någon beskrivning av alternativa lösningar i promemorian. Det hade varit önskvärt om förslagsställaren angett om några alternativa lösningar är relevanta för att uppnå syftet med förslaget. Såvitt Regelrådet förstår förslaget, blir någon alternativ lösning inte aktuell för att uppnå syftet, vilket förslagsställaren hade kunnat ange relativt kortfattat. Med anledning av ärendets karaktär kan Regelrådet godta en utebliven beskrivning av alternativa lösningar för detta ärende, men förutsätter att det i förslagsställarens kommande ärenden finns med en sådan redovisning.

Regelrådet har heller inte kunnat finna någon beskrivning av effekter av om någon reglering inte kommer till stånd. Enligt Regelrådet går det att utläsa av syftet med förslaget vad effekterna av en icke-reglering skulle medföra. Regelrådet kan därför för detta ärende godta en utebliven beskrivning, men förutsätter att förslagsställaren i kommande ärenden redovisar effekterna av om någon reglering inte kommer till stånd.

På grund av ärendets karaktär finner Regelrådet att uteblivna beskrivningar av alternativa lösningar och effekter av om någon reglering inte kommer till stånd i detta ärende är godtagbara.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I promemorian framgår vissa överväganden såsom att undantaget från kraven på uppehålls- och arbetstillstånd endast bör gälla så länge den enskilde uppfyller de villkor för uppehålls- eller permanent uppehålls- rätt som gäller för EES-medborgare och deras familjemedlemmar. I annat fall skulle de berörda brittiska medborgarna och familjemedlemmarna få en vidare rätt att bo och arbeta i Sverige än vad som följer av EU-rätten.

I promemorian framgår också att kommissionen i sina beredskapsmeddelanden från den 13 november och 18 december 2018¹ har angett att medlemsstaterna behöver ha ett generöst förhållningssätt i fråga om de brittiska medborgare som redan är bosatta i medlemsstaterna och har förutsatt att Förenade kungariket kommer att ha motsvarande förhållningssätt. Kommissionen anges också ha uppmanat medlemsstaterna att vidta åtgärder som innebär att brittiska medborgare och deras familjemedlemmar som vid utträdet uppehåller sig lagligt i en medlemsstat ska kunna fortsätta att vistas lagligt i den medlemsstaten utan avbrott². Av dessa anledningar anges att det behöver vidtas åtgärder som mildrar de allvarigaste följderna av utträdet för denna grupp, men att åtgärderna däremot inte bör omfatta de brittiska medborgare som inte har uppehålls- rätt i Sverige vid utträdet.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. Ärendet är speciellt eftersom det beror av att EU-rättsliga förhållanden ska upphöra att gälla, men de berörda medborgarna ska under en övergångstid tillförsäkras en fortsatt position som EU-medborgare i Sverige.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

¹ COM [2018] 880 final och COM [2018] 890 final.

² COM [2018] 880 final.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I promemorian anges att den nya förordningen, liksom ändringarna i utlänningsförordningen, ska träda i kraft den 30 mars 2019. Ändringarna i utlänningslagen ska träda i kraft den 1 juli 2019. Den nya förordningen ska upphöra att gälla den 29 mars 2020. Det anges inte finnas några behov av övergångsbestämmelser.

Ikraftträdandedatumet anges vara bestämt utifrån att Förenade kungariket kommer att lämna EU kl 00.00 den 30 mars 2019, om det inte fattas beslut om att förlänga tidsfristen för förhandlingarna om utträdet. För brittiska medborgare med familjer som idag bor och verkar i Sverige med stöd av EU-rättens regler om uppehållsrätt innebär ett avtalslöst utträde att deras rätt att bo och arbeta i Sverige upphör. För att undvika avbrott i personernas rätt att vistas och arbeta i Sverige bör därför förordningsändringarna träda i kraft direkt vid utträdet. Lagförslaget anges inte på samma sätt syfta till att lösa en akut situation, varför det istället kan träda i kraft den 1 juli 2019.

Regelrådet har i promemorian inte kunnat finna någon information om behovet av speciella informationsinsatser.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. Beskrivningen av om särskild hänsyn behöver tas till tidpunkten för ikraftträdande är tillräcklig för detta ärende.

Avseende beskrivningen av behovet av speciella informationsinsatser har Regelrådet förståelse för att det inte är Regelrådets målgrupp, företagen, som förslagsställaren främst har i åtanke i detta förslag. Förslaget påverkar i första hand de enskilda, men i förlängningen företagens möjligheter till fortsatt tillgång till arbetskraft, som i och med förslaget blir oförändrad för de företag som har brittiska medborgare anställda. Regelrådet kan därför för detta ärende godta en utebliven beskrivning, men förutsätter att förslagsställaren i kommande ärenden beskriver behovet av speciella informationsinsatser med anledning av ett förslag.

Regelrådet finner att beskrivningen av om särskild hänsyn behöver tas till tidpunkten för ikraftträdande är godtagbar.

På grund av ärendets karaktär finner Regelrådet att en utebliven beskrivning av behovet av speciella informationsinsatser är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Som framgår ovan påverkar förslaget primärt de enskilda brittiska medborgarna, men i förlängningen kan det påverka exempelvis företagets fortsatta tillgång till arbetskraft. I promemorian saknas en beskrivning av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch, vilket vanligen är en brist. Enligt Regelrådet hade det varit önskvärt med någon form av uppskattningar, i den mån det hade varit möjligt. Regelrådet kan konstatera att detta ärende anges påverka 20 000 brittiska medborgare. Det är förstaeligt att det är svårt att utreda hur många av dessa som arbetar, studerar, eller är familjemedlem till en brittisk medborgare och hur många företag det kan tänkas påverka, samt vilken storlek och branschtillhörighet företagen kan tänkas ha. Även om det hade varit önskvärt med någon form av uppskattningar, kan Regelrådet godta uteblivna beskrivningar av berörda företag, utifrån ärendets särskilda karaktär. I förslagsställarens kommande ärenden förutsätter Regelrådet att berörda företag beskrivs på ett utförligt sätt.

På grund av ärendets karaktär finner Regelrådet att uteblivna beskrivningar av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch är godtagbara.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

I promemorian anges att för företag och i synnerhet arbetsgivare innebär förslagen minskade olägenheter. Det anges att företagen, i likhet med enskilda, ges tid för att anpassa sig till den nya situationen. Vidare anges att eftersom personer som redan arbetar i Sverige ges möjlighet att fortsätta med det, kan arbetsgivare också i större utsträckning behålla befintlig arbetskraft. Förslagen bedöms inte medföra några kostnader för företag.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. Vanligen ska en beskrivning av kostnader innehålla såväl en kvalitativ som en kvantitativ redovisning av de administrativa och andra kostnader som kan uppstå till följd av ett förslag. I promemorian saknas sådana beskrivningar, utöver konstaterandet att förslaget inte bedöms medföra några kostnader för företag.

Regelrådet finner att något utförligare beskrivningar hade varit önskvärt, men har heller inte kunnat se på vilket sätt det skulle kunna uppstå kostnader för företagen till följd av förslaget. Regelrådet kan därför för detta ärende godta den korta beskrivningen, men med nämnda medskick avseende önskvärda kostnadsbeskrivningar till förslagsställarens kommande ärenden.

Vad gäller förslagets påverkan på företagens verksamhet anges att förslagen kommer medföra minskade olägenheter. Regelrådet har inte funnit några skäl till att ifrågasätta beskrivningen.

Regelrådet finner att beskrivningarna av förslagets påverkan på berörda företags administrativa och andra kostnader, liksom påverkan på berörda företags verksamhet, är godtagbara.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I promemorian saknas en beskrivning av förslagets påverkan på konkurrensförhållanden för berörda företag. Såvitt Regelrådet förstår förslaget så bör det påverka företagets konkurrenskraft på ett oförändrat sätt om företagen får möjlighet att behålla sina befintliga anställda. Det hade varit önskvärt om förslagsställaren hade nämnt något om exempelvis sådan påverkan. Även i denna del kan Regelrådet med anledning av förslagets karaktär godta en utebliven beskrivning, men förutsätter att sådana beskrivningar görs i förslagsställarens kommande ärenden.

På grund av ärendets karaktär finner Regelrådet att en utebliven beskrivning av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Regelrådet har i promemorian inte kunnat återfinna någon beskrivning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden och har heller inte för egen del kunnat identifiera någon sådan påverkan, varför en utebliven beskrivning kan godtas.

Regelrådet finner att en utebliven beskrivning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden är godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I promemorian saknas en beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning. Som framgår ovan vid beskrivningen av berörda företag kan det konstateras att den primära målgruppen för regleringen inte är företag. Förslagsställaren har dock, och Regelrådet instämmer i den bedömningen, identifierat en påverkan på företag i någon mån varför det hade varit önskvärt att belysa detta – både med en beskrivning av de berörda företagen utifrån antal, storlek och bransch samt även om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning. Förslagsställaren hade sannolikt kunnat göra en relativt kortfattad formulering för detta ärende, eftersom det för eventuella berörda små företag är än mer positivt att få behålla sin personal och möjliga nyckelpersoner, och därmed i förlängningen en oförändrad konkurrenskraft.

Med anledning av förslagets särskilda karaktär, och de tidigare angivna skälen, kan Regelrådet även i denna del godta en utebliven beskrivning, med nämnda medskick till förslagsställarens kommande ärenden.

Regelrådet finner att en utebliven beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning är godtagbar.

Sammantagen bedömning

En konsekvensutredning till förslag som påverkar företag ska vanligen innehålla en beskrivning av de aspekter som anges i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, för att belysa samtliga effekter som förslaget kan medföra. Som har framförts genomgående ovan anser Regelrådet att det i detta ärende hade varit önskvärt med utförligare redovisningar i flertalet avsnitt. Regelrådet har dock gjort en proportionalitetsavvägning avseende beskrivningen av effekter för företag utifrån vilka som primärt berörs av förslaget och i förlängningen tänkbara effekter för företag. Av de nämnda skälen har relativt kortfattade beskrivningar kunnat godtas i vissa delar och helt utelämnade beskrivningar i andra delar. I kommande ärenden förutsätter Regelrådet att förslagsställaren gör utförligare beskrivningar i samtliga delar som en konsekvensutredning ska innehålla.

Vid en sammantagen bedömning finner Regelrådet att konsekvensutredningen uppfyller kraven enligt 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 30 januari 2019.

I beslutet deltog Claes Norberg, ordförande, Hanna Björknäs, Yvonne von Friedrichs och Lennart Renbjör.

Ärendet föredrogs av Katarina Garinder Eklöv.

Claes Norberg
Ordförande

Katarina Garinder Eklöv
Föredragande